

...li so se namreč na klerikalno centralno ...
 ...gajno kmetijskih zadrug (Zen-
 ...kasse der landwirtschaftlichen Genossen-
 ...ften) na Koroškem, katere načelnik je farški
 ...ntelj monsignore Weiss. In tem bankero-
 ...m ljudem, katerim bi zadnji oteruh niti
 ...parja več ne posodil, dala je centralna kasa
 ...voja za skoraj dva milijona kron. Pomisliti
 ...mora to-le: V tej Weissovi centralni kasi so
 ...nizane tudi vse slovenske posojilni-
 ...e. Te posojilnice bodejo tudi bržkone vse
 ...je denarje izgubile. To je tako
 ...anska brezvestnost, da smrdi do neba! To
 ...ojilo, ki se gotovo nikdar ne bode povrnilo,
 ...ali klerikalci klerikalcem. In zastavili so
 ...nekač posestev, katerih skupna vrednost je
 ...voj 500.000 K. Posodilo se je torej
 ...rikrat toliko denarja, kolikor
 ...ta posestva vredna. In poleg tega je
 ...teh posestev že preje omenjeni dolg friulske
 ...ke v znesku 1,300.000 K vknjiženi. Zakaj
 ...ustila centralna kasa svoj velikanski dolg
 ...vsa posestva firme Kayser & Palese vknji-
 ...? V tem tiči neki umazani maneuver. Na
 ...ta posestva je namreč Kaysov brat, ki ni
 ...nikdar nobenega premoženja, pustil nakrat
 ...000 K vknjižiti. In v tem najnevarnejšem
 ...n, ko govori vse o konkurzu in polomu, jo
 ...monsignore Weiss popihal bogve
 ... Vknjiženi dolgovi te brezvestne
 ...ke firme znašajo sledeče svote: Koroška hranil-
 ...na 42.000 K, H. M. 20.000 K, J. G. 1.526 K,
 ...ka v Gorici 1,300.000 K, centralna kasa
 ...kmetijskih zadrug pa 1,900.000 K. Ves dolg
 ...asa torej 3,283.526 K (tri milijone 283
 ...t 526 kron). Pozneje se je pa še razne „fin-
 ...“ vknjižbe napravilo. Bratje Laha Palese
 ...Kayserja ter St. Josef-Verein so pustili vknji-
 ...140.000 K. Torej znaša ves hipotekarni dolg
 ...ime okroglo 4 milijone kron... Klerikalna
 ...ralna kasa ima svoj dolg na drugem mestu
 ...jena. Izključeno je, da bita de-
 ... nazaj dobila. Zapravila je torej
 ...000 kron kmetskega denarja, ki je bilo
 ...eno v posojilnicah po Koroškem. Sicer se
 ...za zdaj izvedelo, da je ta farška centralna
 ...nja tudi drugim dvomljivim podjetjem (n.
 ...iliventanskemu štitu na Tancenbergu, St.
 ...Vereinu itd.) velikanske svote posodila. Vse
 ...svote skupaj znašajo okroglo 3 do 4 mi-
 ...ijone kron. Vse to zapravljanje kmetskega
 ...arja je storil Weiss, brez da bi nadzorništvo
 ...šal. In zdaj jo je v uri največje nevarnosti
 ...hal. Zavrženo podjetje pa „vodi“ zdaj mon-
 ...re Podgorc, znani prvaški hujskač...
 ...arje po celi deželi so seveda grozovito raz-
 ...ni. V raznih krajih so že šli in zahte-
 ...ni od posojilnic svoj vloženi
 ...hranjeni denar nazaj. Dobili pa
 ...ničesar! Kajti posojilnice imajo svoj
 ...ar večidel pri centralni kasi, ta ga pa je za-
 ...nala za firmo Kayser & Palese!!! Tako se
 ...iz zgornje Bele poroča, da so kmetje
 ...ali svoje vložene denarje od posojilnice nazaj,
 ...je se zanje bojijo. Dobili pa niso ničesar! V
 ...ji v dravski dolini so kmetje odgovedali po-
 ...ilnici 20.000 K vložnega denarja. Dobili pa
 ...nič, kajti centralna kasa jim je odgovorila,
 ...zdaj denarja nima in da jim bo še čez
 ...meseca 2000 K dala; pa še to ni gotovo.
 ...so glavni podatki iz tega klerikalnega „pa-
 ...na“! Vbogi kmetje, ki imajo svoje denarje po
 ...kih posojilnicah! Zdj se šele vidi, kako ve-
 ...nska razlika je med nemškimi naprednimi
 ...arnimi zavodi (kakor n. p. Kärntner
 ...arkasse ali pa „Landesverband
 ...der landwirtschaftlichen Genos-
 ...schaften“), kateri stojijo pod nadzor-
 ...m deželnega odbora in pri katerih
 ...denar vedno varen, — in med farškimi po-
 ...teljci, ki nimajo nobenega nadzorstva...
 ...Vbogi kmetje, ki imajo svoj
 ...nar v klerikalnih posojilnicah!

...pa
 ...Vsa
 ...Tudi
 ...kega
 ...so se
 ...rz in
 ...njem
 ...mpa-
 ...čili
 ...to v.

ki se zdaj v Fedkirchnu (trgu) in v Celovcu kuha. Prihodnjic prinesemo več!

Volilni shod obdržal je napredni poslanec dr. Waldner p. kr. v občini Thörl-Maglern. V svojem govoru je bičal tudi prav ojstro zločin-sko politiko prvakov, ki so samo zato državni zbor razbili, ker bi rad Šušteršič minister postal. Volilci so govorniku burno odobraval in so mu ednoglasno zaupanje izjavili. Od nasprotnikov se ni nobeden k besedi oglašil. Pač pa so pozneje v „Š.Miru“ lagali in šmirali.

Volitev. V občini Brückl bil je g. Karl Scherian za župana izvoljen. Za občinske svetovalce pa so bili izvoljeni gg. G. Schaffleitner, O. Rothard, P. Karbauer in V. Grabuschig. Vsi so vrli napredni možje!

Mrliča so potegnili iz Vrbskega jezera. Baje je vtopljenec sin neke vžitkarice iz Krumpendorfa.

Zapri so v Tamsvegu nekega Baumgartnerja in njegovo ljubico. Slepčila sta s pošnimi knjizicami.

Gozdni požar je nastal na posestvu krčmarja Wrliza v Leifingu. Kmalu bi oprijela plamena tudi vas. Orožniki in kmetje so v težkem delu ogenj zadržali.

Ukradel je neznan tat v kuhinji nekega meščana v Wolfsbergu 2590 kron.

Obstrelil je neznanec hlapca Oitzinger pri Fürnitzu. Vzrok ni znan.

Grdi zločin. Pri Lind-Sternbergu so neznan lopovi pripeli drot čez cesto. Neki avtomobil bi kmalu vanj zadel. Pripetila bi se lahko velika nesreča. Take zlikovce treba bi bilo ojstro kaznovati.

Ukradel je neki tat v Lindenhofu nabiralnik društva „Südmark“ in več drugih stvari.

Avtomobil se je zaletel pri železnici ob Vrbskem jezeru v šrango. Štiri osebe so bile vun vržene; eno je vrglo na železniško progo in jo težko ranilo. Obenem je pridrdral vlak; komaj da se je nesrečnej še iz proge rešil.

Zabodel je v pijanosti neki postopač pri Celovcu Alojza Vilčnika in ga tako ranil, da je ta takoj umrl. Vilčnik zapušča ženo in 3 otroke; žena je poleg tega zopet noseča.

Po svetu.

Nesreča na morju. Na morju sta vsled hude megle trčila nemški parnik »Elsa« in francoski »Mortos«. Zadnji se je takoj potopil. Blizu 100 oseb je našlo v valovih svojo smrt.

Vojski morilci. V Innsbrucku so vojaki (Kaiserjäger) nekega advokata dr. Feuersteina umorili in oropali. Zločince so že zaprli.

Očeta umorili. V Warmbachu so našli nekega čuvaja ubitega. Zapri so njegove tri otroke, ki so ga bili umorili.

Velika tatvina. Union-banka poslala je neapoljski banki v Benetkah denarno pismo z 251.000 lirami. Ko so pismo odprli, bilo je prazno. Med pojto je nekdo denar ukradel.

Vojski tatovi. V kasarni v Budimpešti oropali so neznan vojski blagajno in odnesli 26.000 kron.

O japonski povodnji se poroča, da je utonilo 800 oseb. 500 pa jih še manjka. 3.700 hiš je popolnoma razrušenih. Več kot 200.000 oseb je v najhujši bedi.

Grozna mati. V Londonu je neka hišnica svoje otroke na ta način umorila, da ga je potopila v vrelo vodo.

Mesto pogorelo. Vsled nekega gozdnega požara je ameriansko mesto Wallace (Itaho) popolnoma pogorelo. 94 oseb je našlo v plamenih svojo smrt.

Žalostni govori čez osuševanje travnikov.

(Piše Vičanski Skerlec pri Veliki Nedelji.)

Spominjam se še dobro, ko se je priklatlata peronospora v naše kraje, kako huđo se je govorilo čez tiste osebe, ki so takoj pričele škropiti z modro galicijo svoje vinograde. Ravno tako na nesramen način so obrekovali tiste posestnike, ki so začeli rabiti umetna gnojila in sejati poljska semena s stroji. Pozneje so preklinjali tiste vinogradnike, kateri so začeli saditi in priporočevati ameriansko trto. Tako bedasto, da se ne da popisati, so govorili starokopitneč čez te novotarje in naposled so se sami poprijeli teh naredb. Ako poveš takemu nevernemu Tomažu, da bi naj svoje muzevne travnike osušil in prenovil, ter bi prišel s tem do boljše bodočnosti, te zahrbtno ogovarja, sramoti in preklinja; in ako je bil tak kmet kedaj kaki občinski župan, ali je občinski odbornik, ali je kaki cenilni organ in ako ga čislajo njegovi sorodniki, se mu posreči, da odvrne še druge kmetovalce od osuševanja in prenovljenja travnikov. Ne more drugače biti, ker taki kmet nič ne bere, ne misli, ne računi, zopet ne misli na prihodnost in doma nič novega ne vidi. Da bi se udeležil kakega gospodarskega predavanja, pravi navadno: Kaj bo mene vraga gospod učil delati; in da bi šel v živinorejske te-

čaje, za kaj takega nima časa. Ako je pa kje sklican kakli politični shod, bo pa kar bos tri ure daleč letel in ako bi trebalo 14 dni zaporedoma.

Ker je živinoreja prva in najvažnejša panoga v kmetijstvu, vse drugo pa je postranski dobiček, je vredno, da si o tem malo pogovorimo. Že stari slovenski pregovor pravi: »Kdor dober travnik ima, on velja«. Edino je skozi dober travnik nam je priti do lepe živine, ako imamo isto, je denar tu. S pomočjo dobrega travnika pridelamo sadje in vino. Da nam priraste dovolj zrnja, v to pripomore dober travnik. Smem torej reči; vse česar potrebujemo v gospodarskem oziru, nam je le edino mogoče pridobiti s pomočjo dobrega travnika.

Da nam je priti do dobrih travnikov, moramo najprej naše muzevne travnike osušiti in prenoviti. In ravno pri tej napravi se držejo taki starokopitni kilmovci te naprave ogovarjati in celo druge osebe od tega odvotovati. Njih žene so v tem oziru pametnejše; te jih prigovarjajo, naj travnike zboljšajo, ker dobro vedo, kako huđo je, ako ni živini kaj dobrega pokladati in ako se malo molze.

Seveda, močvirnat z belocvetečim šarom, na peden debelo mahu obraščen travnik je takim nevednejšem ljubši. Mimogrede omenim: ko izvažajo iz takih travnikov omenjeno nesnago kot krmo, trpčinčjo ubogo živino, katera rje do kolena globoko v mužavino, ter kričijo nad živino, kakor ob času požara. Delavci preklinjajo takega gospodarja, ta pa kliče vse svetnike na pomoč. Moreš reči, da to ni res?

Dragi tovariši kmetovalci! Zdj ko nam ponuja poljedelsko ministerstvo iz 54 milijonskega fonda tako lepe podpore za izboljšanje in prenovljenje travnikov in ko nam daje država 40% podpore ali subvencije za osušenje naših malovrednih muzevnihi travnikov, ne držimo rok križem, ne zdihujemo in ne poslušajmo nevednih starokopitnečev. — Poprimimo se raji z vso odločnostjo prenovljenja in izboljšanja naših malovrednih travnikov; in ako uredimo k temu vse potrebno, smem reči, da bodedo imeli dobre uspehe, stroški se nam obilno povrnejo, blagoslov in dobiček kakor tudi boljša bodočnost ne bo izostalo.

V Vičancih, na praznik Marijinega vnebovzjetja 1910.

Loterijske številke.

Gradec, dne 20. avgusta: 10, 42, 82, 45, 43.
 Trst, dne 13. avgusta: 74, 15, 3, 81, 73.

Pomoč v zadregi. Kdor poseduje Maggijeve kocke za govejo juho, ta ima vedno razmerno množino izvrstne goveje juhe, ki se ne pokvari. To je veliko pomirjenje za gospodino, kajti noben večji obisk, nobeno zakisanje juhe poleti ne more več gospodinj v zadrego spraviti.

„Že dolgo let uporabljam naravno Franc Jožef-ovo grenčico tako na kliniki kakor tudi v zasebni praksi, kër učinkuje natančno in zanesljivo, ne da bi povzročala neugodne počutke.“

Profesor G. Baccelli, ravnatelj „Clinica Medica“ na kralj. univerzi v Rimu.

MAGGI-JEVE kocke
 5 h
 so najboljše!
 Pri nakupu pazite natančno na ime MAGGI ter varstveno znamko križeva zvezda. Ne pustite si ničesar drugega vsiljevati.

Sodar (Fassbinder)

z dobrimi spričevali se sprejme. Vpraša se v špicerijski trgovini **F. C. Schwab, Ptuj,** Hauptplatz. 707

Hiša

ki obstoji iz 3 sob, kuhinje, špazve, iz lepe kleti, velikega vrta, vodnjaka in 2 orajne njeve pri hiši, na deželni cesti, 1 ura pešpota od Maribora, mesar, trgovci itd. v kraju, zlasti primerno za penzioniste, proda se takoj za ceno 5000 kron. Vpraša se pri g. **Franz Schirmaul**, posestnik in krčmar, Lendorf p. Mariboru. 708